

Sygn. akt III Ca 1446/16, III Ca 1447/16, III Ca 1448/16, III Ca 1449/16, III Ca 1450/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Roman Troll

Sędzia SO Teresa Kołeczko – Waclawik (spr.)

Sędzia SO Artur Żymełka

Protokolant Monika Piasecka

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2017 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa K. M. (1), T. G., K. G., B. Z. (1) i B. P.

przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej

w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 6 maja 2016 r., sygn. akt II C 948/15

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanego na rzecz powodów: K. M. (1), T. G., B. Z. (1) i B. P. kwoty po 2.400 zł (dwa tysiące czterysta złotych) na rzecz każdego z nich tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego;**

3. **zasądza od pozwanego na rzecz powódki K. G. kwotę 1.200 zł (tysiąc dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSO Artur Żymełka SSO Roman Troll SSO Teresa Kołeczko - Waclawik

Sygn. akt III Ca 1446/16, III Ca 1447/16, III Ca 1448/16, III Ca 1449/16 i III Ca 1450/16.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Rybniku zasądził od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powodów K. M. (1), T. G., B. Z. (1) kwoty po 30.000 zł. na rzecz każdego z nich z odsetkami ustawowymi od 9 grudnia 2014r. do 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016r., na rzecz powódki B. P. kwotę 30.000zł. - z odsetkami ustawowymi od kwoty 15.000 zł. od 29 listopada 2013r. do 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016r. oraz od kwoty 15.000 zł. z odsetkami ustawowymi od 10 grudnia 2014r. do 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016r., na rzecz powódki K. G. kwotę 20.000 zł. z odsetkami ustawowymi

od 9 grudnia 2014r. do 31 grudnia 2015r. i ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016r., oddalił powództwo w zakresie żądania przez powódkę K. G. odsetek ustawowych za okres od 9 kwietnia 2014r do 8 grudnia 2014r. i orzekł o kosztach procesu.

Sąd ustalił, że w dniu 31 stycznia 2008r. w wypadku drogowym zginęli prawidłowo przechodzący przez jezdnię J. i E. G. - dziadkowie powodów K. M. (1), T. G., B. Z. (1) i Barbary Z.-P. teściowie powódki K. G.. Sprawca wypadku był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego. Pozwany odmówił powodom zapłaty zadośćuczynienia, a w toku procesu zaproponował wypłatę każdemu z nich zadośćuczynienia w wysokości po 10.000 zł. Ustalił też Sąd, że powodowie tworzyli z dziadkami i teściami mającymi w chwili śmierci odpowiednio 81 i 77 lat wielopokoleniową, bardzo zżytą i kochającą się rodzinę. Życie rodzinne skupiało się w domu A. Z., w którym mieszkała też powódka B. P., a do 2004r. powódka B. Z. (2).

B. P. z rodziną, A. Z. i dziadkami prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, gdyż dziadkowie przebywali w tym domu od śniadania do kolacji, a do swojego mieszkania wracali tylko na noc. Dziadkowie wspomagali rodzinę finansowo, a dla B. P. byli bliżsi niż rodzice. Po ich śmierci powódka trwała w głębokiej żałobie, miała poczucie bezsensu, a ponadto miała problemy z 5 letnią córką, która była bardzo zżyta z dziadkami i przeżywała ich śmierć.

Powódka K. M. (1) chwili śmierci dziadków, będąc 18 letnią dziewczyną zaszła w ciążę, a ojciec dziecka zostawił ją. W tej trudnej dla niej sytuacji, wobec problemów z zaakceptowaniem tego stanu rzeczy przez rodziców, to dziadkowie byli dla niej wsparciem. Po ich śmierci ze względu na ciążę nie mogła zażywać leków uspakajających, miała problemy ze snem. Ta sytuacja wpłynęła też na syna powódki, który był bardzo nerwowym dzieckiem. Śmierć dziadków wpłynęła też na jej życie gdyż po ich śmierci zmarł jej ojciec, który bardzo przeżył śmierć rodziców.

Powód T. G. został ukształtowany przez dziadków, oni wspierali go finansowo, a rok w którym miał odbyć się jego ślub z uwagi na tragiczną śmierć dziadków i śmierć ojca był dla niego najgorszym rokiem w życiu. Ślub został przesunięty o rok. On sam bardzo przeżył śmierć dziadków, często ich wspomina, odwiedza ich grób, ma kłopoty ze zdrowiem.

Powódka B. Z. (2) mieszkająca do 2004r. z rodzicami i dziadkami, gdy wyjechała za granicę, każdą wolną chwilę spędzała w domu rodzinnym i utrzymywała częsty kontakt z dziadkami, którzy ją wychowywali i pomagali finansowo gdy studiowała. Po ich śmierci borykała się z koszmarami sennymi, pojawiły się u niej problemy z nadciśnieniem, które doprowadziły do kilku poronień ciąży.

Synowa - powódka K. G. była bardzo zżyta z tragicznie zmarłymi teściami, których traktowała jak rodziców. Była jedynaczką, prędko straciła swoich rodziców. Teściowie byli dla niej oparciem, gdy nie mogła sobie poradzić z wczesną ciążą córki. Gdy dowiedziała się o ich śmierci zemdlala, zaczęła leczyć się psychiatrycznie. Jej mąż a syn zmarłych, który po śmierci rodziców zamknął się w sobie, zmarł w wyniku rozległego zawału. Powódka często wspomina teściów, dba o ich grób, zamawia msze w ich intencji.

Ustalając powyższe uznał Sąd Rejonowy, że ze względu na trudne traumatyczne przeżycia psychiczne związane z nagłą śmiercią dziadków i teściów, z którymi wszyscy powodowie byli bardzo związani i zżyci, długi okres trwania ujemnych doznań psychicznych po ich tragicznej śmierci, nagłe zerwanie silnych więzi emocjonalnych, równoczesność straty dwóch ukochanych osób, zasadne jest, w oparciu o regulację art. 446 § 4 k.c., zasądzenie na ich rzecz zadośćuczynienia w wysokości po 30.000 zł na rzecz wnuków i 20.000 zł na rzecz synowej. O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c., a o kosztach procesu na podstawie art. 98 i 100 k.p.c.

W apelacji zaskarżającej wyrok w części zasądzającej na rzecz powodów K. M. (1), T. G., B. Z. (1) i B. P. zadośćuczynienie w wysokości przekraczającej kwotę 15.000 zł na rzecz każdego z nich, a na rzecz powódki K. G. w wysokości ponad 10.000 zł. oraz orzekającej o kosztach procesu, pozwany zarzucił naruszenie art. 448 k.c. poprzez zasądzenie rażąco wygórowanych kwot zadośćuczynienia.

W uzasadnieniu apelacji wskazał, że śmierć dziadków i teściów liczących w dniu wypadku 81 i 77 lat nie zaburzyła realizacji planów życiowych wnuków, żaden z wnuków nie dowiódł, że doznali rozstroju zdrowia po ich śmierci,

nie wykazali też w ocenie skarżącego, że łączące ich z dziadkami więzi były inne niż standardowo występujące w normalnych rodzinach, a żałoba przebiegała w sposób patologiczny. Zarzucił, że z uwagi na wiek zmarłych powodowie nie mogli liczyć na długoletnie wsparcie w kłopotach życiowych czy potrzebach finansowych. Zakwestionował ustalenie, iż należne powodce K. G. zadośćuczynienie winno wynieść 20.000 zł. Nie wykazała bowiem powódka, by jej życie potoczyłoby się inaczej-lepiej, gdyby żyli teściowie. W ocenie skarżącego śmierć teściów nie zaburzyła jej planów życiowych, a zdarzeniem wywołującym znaczące problemy zdrowotne powodki była śmierć męża, która nastąpiła wkrótce po śmierci teściów, a wcześniej, wczesna ciąża córki.

Przedstawiając powyższe zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie na rzecz powodów K. M. (2), T. G. i B. Z. (1) kwot po 15.000 zł na rzecz każdego z nich i oddalenie powództwa ponad tę kwotę, zasądzenie na rzecz powódki B. P. w pkt 4a i 4 b wyroku kwot po 7.500 zł i oddalenie powództwa ponad te kwoty, zasądzenie na rzecz powódki K. G. kwoty 10.000 zł. i oddalenie powództwa ponad tę kwotę, odpowiednią do rozstrzygnięcia zmianę orzeczenia o kosztach procesu w punktach 7,8,9,10 i 11 sentencji wyroku. Wniósł też o zasądzenie od powodów na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Powodowie wnieśli o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja nie mogła odnieść skutku.

W okolicznościach faktycznych sprawy, które wbrew zarzutom pozwanego znajdują odzwierciedlenie w zgromadzonym materiale dowodowym, prawidłowo przez sąd I instancji ocenionym w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c., brak podstaw do uwzględnienia zarzutu, iż przyznane powodom zadośćuczynienie jest rażąco wygórowane.

Powodowie wykazali, że ich więzi z dziadkami i teściami były ponadprzeciętne z uwagi na sposób funkcjonowania całej rodziny. Była to rodzina wielopokoleniowa, kontakt powodów ze zmarłymi był prawie codzienny, dziadkowie i teściowie żyli sprawami wnuków i synowej, byli dla nich wsparciem w trudnych chwilach, pomagali też powodom finansowo. Tak silne, ugruntowane od lat więzi powodów z dziadkami i teściami zostały nagle zerwane i to przez równoczesną śmierć obojga. Mimo starszego wieku J. i E. G., ich tragiczna śmierć nie była czymś naturalnym, wręcz przeciwnie, była zaskoczeniem rodzającym silne traumatyczne przeżycia u powodów. Zdarzenie miało miejsce w czasie, w którym każdy z powodów przeżywał emocjonalnie swoje sprawy życiowe. Powódka K. M. (3) 18 lat przeżywała osobiste niepowodzenie życiowe związane z nieplanowaną, wczesną ciążą i porzuceniem przez ojca dziecka. Ponieważ rodzice nie potrafili sobie poradzić z akceptacją sytuacji, w której się znalazła, to dziadkowie byli dla niej wsparciem. To wsparcie w jednej chwili utraciła. Powód T. G. planował ślub w roku, w którym nagle zginęli dziadkowie, a potem zmarł ojciec głęboko przeżywający śmierć rodziców. Ślub został przesunięty o rok, a radość związana z tym wydarzeniem przyćmiona została wspomnieniem tragicznej śmierci dziadków i śmierci ojca. B. P., prowadząca z rodzicami i dziadkami wspólne gospodarstwo domowe, dla której dziadkowie z uwagi na codzienność uczestniczenia w jej życiu byli jak drudzy rodzice, a nawet jak zeznała bliżsi niż rodzice, szczególnie przeżyła ich śmierć. Dziadkowie byli dla całej rodziny wzorem małżeństwa, planowane były obchody 60 rocznicy ich ślubu, zarezerwowana był już sala na przyjęcie, a w przygotowaniach tych, jak zresztą w przygotowywaniu wszystkich wcześniejszych uroczystości rodzinnych powódka aktywnie uczestniczyła. Zamiast radosnej uroczystości, po pogrzebie dziadków, w zarezerwowanej sali odbyła się stypa. Powódka musiała też radzić sobie z negatywnymi przeżyciami emocjonalnymi pięcioletniej córki, która do września roku poprzedzającego wypadek dziadków codziennie z nimi przebywała i była z nimi bardzo związana. B. Z. (2), która do 2004r. mieszkała z dziadkami w rodzinnym domu, była przez nich wychowywana. Dziadkowie wspierali ją finansowo w czasie studiów, a gdy wyjechała za granicę utrzymywała z nimi ciągły kontakt telefoniczny, a każdą wolną chwilę spędzała w rodzinnym domu, w którym dziadkowie przebywali. Po ich śmierci borykała się z negatywnymi przeżyciami, które odbiły się na jej psychice i zdrowiu. Dla powódki K. G., która była jedynaczką, a rodzice szybko zmarli, teściowie byli jak rodzice. Była z nimi bardzo zżyta, teściowie uczestniczyli w życiu jej rodziny, pomagali

finansowo, wspierali jej córkę, gdy zaszła w ciążę. W chwili dowiedzenia się o śmierci teściów zemdlą, a po śmierci męża jej trauma związana ze śmiercią najbliższych jej osób jeszcze się spotęgowała.

W tych okolicznościach ocena Sądu Rejonowego, że poczucie krzywdy i cierpienia u powodów związane z tragiczną śmiercią dziadków i teściów, która gwałtownie przerwała łączące ich więzi było bardzo nasilone i bez wątpienia wpłynęło na ich funkcjonowanie emocjonalne w życiu przez długi czas. Stąd zasądzenie odpowiednio na rzecz wnuków zadośćuczynienia w wysokości po 15.000 zł.za śmierć każdego z dziadków, łącznie po 30.000 zł. i na rzecz synowej zadośćuczynienia w wysokości po 10.000 zł za śmierć każdego z teściów, łącznie 20.000 zł. we współczesnych, ekonomicznych realiach życia nie może być ocenione jako rażąco wygórowane.

Ponieważ w chwili zdarzenia obowiązywał art. 446 k.c. bez regulacji § 4 wprowadzonej dopiero ustawą z 30 maja 2008r. o zmianie Kodeksu cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2008.116.731), podstawą zasądzenia zadośćuczynienia na rzecz powodów był przepis art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c.

Mając powyższe na uwadze apelacja jako bezzasadna została oddalona na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w oparciu o § 2 pkt 5 (a odnośnie powódki K. G. pkt 4) w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015.1804). zasądzając od pozwanego na rzecz powódki K. G. wynagrodzenie w wysokości 1200 zł., a na rzecz pozostałych powodów w wysokości po 2400 zł.

SSO Artur Żymełka SSO Barbara Braziewicz SSO Teresa Kołeczko-Waławik